

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL TRANSEUROPINIO IX B TRANSPORTO KORIDORIAUS GELEŽINKELIŲ LINIJOS
VILNIUS–KAIŠIADORYS–ŠIAULIAI–KLAIPĖDA IR KLAIPĖDOS GELEŽINKELIO MAZGO
DALIES (Ruože nuo Klaipėdos iki „Draugystės“ geležinkelio stoties)
SUSISIEKIMO KOMUNIKACIJŲ INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMO PLANO
PATVIRTINIMO (TAP-22-29) (TAIS NR. 21-32886(2))**

2022-01-18 Nr. NV-142

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: patvirtinti Transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelių linijos Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda ir Klaipėdos geležinkelio mazgo dalies (ruože nuo Klaipėdos iki „Draugystės“ geležinkelio stoties) susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą.

3. Dabartinė situacija:

- Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatyta plėsti elektrifikuoto geležinkelių tinklo infrastruktūrą (141.2. Darnios transporto sistemos plėtra), o Programos nuostatų įgyvendinimo plane suplanuotas veiksmas „5.7.2 Siekiant mažinti neigiamą poveikį aplinkai, padidinti elektrifikuotų Lietuvos geležinkelių tinklą nuo 7,97 iki 25 proc. viso geležinkelių tinklo“, kurio įvykdymo terminas 2023 m. IV ketvirtis.
- Vyriausybės 2019 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 281 buvo nutarta pradėti rengti valstybei svarbaus projekto transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelių linijos Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda ir Klaipėdos geležinkelio mazgo dalies (ruože nuo Klaipėdos iki Draugystės geležinkelio stoties) susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą.
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatyta, kad siekiant darnaus vystymosi tikslų ir didėjančio šalies konkurencingumo tarptautiniame kontekste, iki 2030 m. elektrifikuoti intensyviausiai eksploatuojamas geležinkelio linijas, kad elektrifikuotų geležinkelio kelių ilgis būtų ne mažesnis kaip 35 proc. lyginant su bendru geležinkelio kelių ilgiu.
- Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. XII-381 Rytų–Vakarų transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektas (Klaipėdos valstybinio jūrų uosto, kelių, geležinkelių infrastruktūros kompleksas) pripažintas ypatingos valstybinės svarbos projektu. Šio Seimo nutarimo priedėlyje nurodyti geležinkelio keltas Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda ir Klaipėdos geležinkelio mazgas (Klaipėdos, Rimkų ir „Draugystės“ geležinkelio stotys, joms priklausantys kelnai, jungiamieji ir privažiuojamieji keliai) yra priskiriami Rytų–Vakarų transporto koridoriaus Lietuvos dalies projektui.
- Susisiekimo ministerija nurodo, kad elektrifikuotų geležinkelio kelių ilgis sudaro 9 procentus viso geležinkelių tinklo. Tai mažiausias rodiklis tarp Europos Sąjungos valstybių narių, elektrifikuoti geležinkelio keliai ES valstybėse vidutiniškai sudaro 52,7 procento; elektrifikavus nurodytą geležinkelių liniją, elektrifikuotų geležinkelio kelių ilgis išaugtų iki 478,8 km – 25,5 proc. eksploatuojamo geležinkelių tinklo ilgio, o iki 2030 m. Lietuvoje būtų elektrifikuota 35 proc. geležinkelių linijų.

4. Projekto esmė:

- patvirtinti Transeuropinio IX B transporto koridoriaus geležinkelių linijos Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda ir Klaipėdos geležinkelio mazgo dalies (ruože nuo Klaipėdos iki „Draugystės“ geležinkelio stoties) susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planą.
- Plano sprendinių aiškinamajame rašte nurodomi planavimo tikslai:

- ✓ elektrifikuoti geležinkelių infrastruktūros tinklą, kuris atitiktų Europos Sąjungos techninius ir vežimų poreikius ir mažintų neigiamą poveikį aplinkai;
 - ✓ numatyti susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros plėtrai reikalingas teritorijas ir sudaryti sąlygas šios infrastruktūros darniai plėtrai.
- Infrastruktūros vystymo plano bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje, suformuotos dvi geležinkelių elektrifikavimo inžinerinės infrastruktūros plėtros alternatyvos – savaiminės plėtros ir koordinuotos plėtros. Plėtros alternatyvos buvo įvertintos poveikio aplinkai aspektu vadovaujantis darnios plėtros principais ir, remiantis alternatyvų palyginimo rezultatais, prioritetine nustatyta koordinuotos plėtros alternatyva (Šios alternatyvos atveju elektrifikavimo inžinerinės infrastruktūros plėtrai parenkamos technologiniu požiūriu palankiausios teritorijos). Visuomenės poreikiams reikėtų paimti apie 5,6 ha žemės.
 - Geležinkelių linija Vilnius–Kaišiadorys–Šiauliai–Klaipėda yra vienas intensyviausiai naudojamų Lietuvos geležinkelių tinklo ruožų. Šios geležinkelių linijos elektrifikavimas ne tik prisidėtų prie darnios ir ekologiškos transporto infrastruktūros vystymo, bet ir leistų padidinti geležinkelių transporto konkurencingumą. Skaičiuojama, kad įgyvendinus elektrifikavimo projektą, į aplinką išmetamų teršalų kiekiai sumažėtų 150 tūkst. tonų per metus, 30 proc. sumažėtų degalų ir 40 proc. eksploatacijos, kartu ir krovinių bei keleivių vežimo veiklos sąnaudos.
 - Bendra geležinkelių elektrifikavimo projekto vertė – 349,1 mln. eurų, planuojamos ES Sanglaudos fondo investicijos – 224,1 mln. eurų, kitos lėšos AB „Lietuvos geležinkeliai“.

5. Derinimas: Sprendimą suderinti Inžinerinės infrastruktūros vystymo planą pateikė Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Šiaulių miesto savivaldybė, Kaišiadorių rajono savivaldybė, Kėdainių rajono savivaldybė, Trakų rajono savivaldybė, Telšių rajono savivaldybė, Jonavos rajono savivaldybė, Klaipėdos miesto savivaldybė, Klaipėdos rajono savivaldybė, Plungės rajono savivaldybė ir Kretingos rajono savivaldybė.

Energetikos ministerija, Šiaulių rajono savivaldybė, Vilniaus rajono savivaldybė, Radviliškio rajono savivaldybė, Vilniaus miesto savivaldybė bei Elektrėnų savivaldybė per Teritorijų planavimo įstatyme nurodytą terminą (ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo teritorijų planavimo dokumento pateikimo dienos) sprendimo nepateikė.

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos patikrino ir nurodė, kad planavimo tikslai, planavimo procedūros ir teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir pritaria teikimui tvirtinti.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Klaipėdos rajono savivaldybės administracija, Šiaulių rajono savivaldybės administracija ir AB „LTG Infra“.

Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Vilniaus rajono savivaldybė, Elektrėnų savivaldybės administracija, Trakų rajono savivaldybės administracija, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija, Jonavos rajono savivaldybės administracija, Kėdainių rajono savivaldybės administracija, Radviliškio rajono savivaldybės administracija, Šiaulių miesto savivaldybės administracija, Telšių rajono savivaldybės administracija, Plungės rajono savivaldybės administracija, Kretingos rajono savivaldybės administracija, Klaipėdos miesto savivaldybės administracija išvadų dėl Nutarimo projekto per nustatytą terminą nepateikė.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje siūloma pateikti detalesnę informaciją dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrų.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendinama Vyriausybės programos 141.2 papunkčio nuostata („Darnios transporto sistemos plėtra. Plėsimė elektrifikuoto geležinkelių tinklo infrastruktūrą...“), taip pat Programos nuostatų įgyvendinimo plane numatytas veiksmas „5.7.2 Siekiant mažinti neigiamą poveikį

aplinkai, padidinti elektrifikuotų Lietuvos geležinkelių tinklą nuo 7,97 iki 25 proc. viso geležinkelių tinklo“.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlyčiau lydraštyje tiksliau ir išsamiau atskleisti informaciją apie geležinkelių linijų ilgį (km), jau elektrifikuotų geležinkelių ilgį, pokyčius įgyvendinus projektą ir iki 2030 m. (nurodant kokius ruožai / linijos bus elektrifikuojami iki 2030 m.) ir kt. Teikiama informacija derintina su 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtros programos projekte nurodoma informacija (Plėtros programos projekte įrašyta, kad šiuo metu elektrifikuota 152 km, tačiau Infrastruktūros vystymo plano projekto lydraštyje nurodyta elektrifikuotų geležinkelių dalis (9 proc.) ir planuojama pasiekti elektrifikavus (478,8 km ir 25.5 proc.) neatitiktų tokių skaičiavimų rezultatų).

Manyčiau, kad būtų tikslinga pateikti papildomą informaciją dėl minėtos geležinkelių linijos elektrifikavimo projekto įgyvendinimo eigos, terminų ir perspektyvų (orientuojantis į Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane nustatytą terminą).

Pažymėtina, kad Energetikos ministerija, Šiaulių rajono savivaldybė, Vilniaus rajono savivaldybė, Radviliškio rajono savivaldybė, Vilniaus miesto savivaldybė ir Elektrėnų savivaldybė per nustatytus terminus nepateikė nei sprendimų suderinti Inžinerinės infrastruktūros vystymo planą, nei išvadų dėl Nutarimo projekto. Todėl, siūlyčiau įvertinti ar nereikėtų papildomai išsiaiškinti dėl šių institucijų nuomonės.

Projektas svarstytinas tarpinstituciniame pasitarime, iki kurios Susisiekimo ministerija turėtų įvertinti pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt